
PRESENTACIÓ

Tomàs Pou i Viver
President de la
Societat Catalana d'Ordenació del Territori

Hi ha dos aspectes que caracteritzen molt especialment el medi natural a Catalunya. Un aspecte és l'extraordinària varietat que presenta, gens habitual en països d'estructura similar, de tal manera que, com han destacat els especialistes, una gran part de les estructures de paisatge que es troben a Europa i al nord d'Àfrica hi són representades. L'altre aspecte és la intensa humanització del seu territori. A Catalunya, mentre que en les àrees on es concentra majoritàriament la població i les activitats, les quals comprenen menys del deu per cent del territori, els espais naturals pròxims pateixen una pressió fortíssima, una part important dels espais de valor natural es localitza en zones deprimides socio-econòmicament i sovint en procés de des poblament. Les paraules anteriors no són meves. Són paraules de l'exposició de motius de la Llei 12/1985 del Parlament de Catalunya sobre espais naturals.

Per tant, cal que siguem conscients del país que tenim i que aquest país té territoris que cal protegir.

Però aquella Llei fa set anys que és vigent i disposa que cal aprovar un Pla d'Espais d'Interès Natural, i aquest Pla avui no el tenim aprovat. Set anys poden ser molts anys o poden ser pocs anys, però en són molts per als que vivim la realitat que reconeix l'esmentada Llei: «els espais naturals pateixen una pressió fortíssima». Sembla, no obstant això, que aquests set anys no s'han perdut pas endebades, que no han estat temps mort, que hi ha estudis, que hi ha —sembla— uns cent quaranta sectors pensats per ser objecte de protecció i que aquests assoleixen un percentatge important del territori. Però el fet és que el Pla d'Espais d'Interès Natural no està encara avui aprovat i que ni tan sols s'han iniciat oficialment els tràmits legals per aprovar-lo.

És en aquest context que la nostra Societat Catalana d'Ordenació del Territori, filial de l'Institut d'Estudis Catalans, formada per arquitectes, economistes, advocats, geògrafs, enginyers i altres professions dedicades a temes d'ordenació del territori i de planificació, ha convocat avui aquest acte aquí, a Sant Feliu de Guíxols.

I l'hem convocat, primerament, pel que em sembla que es desprèn del que he dit: per exposar els problemes que representa el Pla d'Espais d'Interès Natural, per exposar alternatives i per parlar del seu contingut. Però tampoc volem ser utòpics i pensar que és fàcil promoure el Pla i que no hi ha interessos contraposats; i per això volem escoltar, en la mesura del possible, tots els afectats. Per aquest motiu, en la segona part del dia d'avui, parlaran representants dels territoris afectats, i també set alcaldes, perquè expliquin com veuen el Pla, què voldrien que fos el Pla, quina és la problemàtica, positiva o negativa, i què representa el Pla en els respectius àmbits municipals. No hem pogut convidar tots els alcaldes amb territoris probablement afectats per un pla que abastarà tot Catalunya, però creiem que els que ens acompanyaran són representatius d'una problemàtica general.

L'altra raó important de convocar aquest acte em sembla òbvia: ajudar que aquest Pla esdevingui realitat al més aviat possible. I això, nosaltres, que només som uns modestos estudiosos dels problemes, sols podem fer-ho aportant-hi una dimensió diguem-ne científica. I per això hem convocat aquest acte, que esdevé una taula rodona per debatre els temes que afecten la globalitat del futur Pla d'Espais d'Interès Natural.

No voldria que semblés que no tenim res a Catalunya sobre la protecció dels espais naturals. A Catalunya, al marge del Pla que demanem que s'aprovi, hi ha tres espais naturals protegits, creats per la Llei de l'Estat espanyol 15/1975, que són, si no m'equivoco, la zona volcànica d'Olot, el Pedraforca i els aiguamolls de l'Empordà. N'hi ha d'altres, aprovats per l'Estat per mitjà de plans especials de la Llei del sòl. I la resta, fins a arribar als trenta-tres aprovats, han estat aprovats després per la Generalitat. Voldria oblidar que sóc advocat i no passar llista de les disposicions legals vigents que, des de fa tants anys, permeten aprovar els plans i altres instruments legals per protegir els territoris que el medi natural exigeix. Només deixo constància que al nostre país no li falten lleis per protegir espais protegits. La Llei del sòl de 1965, modificada el 1975, ja permetia la figura del pla especial; la Llei del patrimoni històric artístic també permetia, a través dels paisatges naturals protegits, defensar aquests espais, i la Llei d'espais naturals de l'Estat espanyol de 1975 també permetia establir aquestes proteccions territorials. Lleis, per tant, és evident que n'hem tingut i que en tenim, i que és aplicable aquí el que va dir fa molts anys Joaquim Costa en un altre context: «leyes las tenemos a arrobadas, lo que

falta es que se cumplan». Lleis que permeten la protecció del territori i els espais naturals, en tenim moltes, i el que falta és que es compleixin i que s'apliquin. I per això nosaltres, avui aquí, posem el nostre gra de sorra en aquesta línia.

Em plau de presentar els que avui ens parlaran dels temes que ens preocupen. El senyor Xavier Carceller i Roqué, que és cap del Servei de Preservació de l'Entorn Natural del Departament de Medi Ambient, exposarà com està el Pla, els problemes que té i quina és la situació. El senyor Ramon Folch i Guillèn, que no cal que els el presenti perquè molts el coneixen perquè és una autoritat en la matèria, parlarà «De la protecció d'espais a la gestió del territori». I el senyor Lluís Motje i Costa, vice-president de DEPANA, que agrupa les entitats ecologistes més importants del país, ens parlarà «El PEIN, un pedaç necessari per a la conservació de la natura». A la tarda hi haurà una taula rodona en què intervindran el senyor Josep Maria Vila d'Abadal i Serra, president del Centre de la Propietat Forestal, que exposarà com veuen els propietaris del sòl el futur Pla. Seguirà el senyor Antoni Alarcón i Puesto, que és biòleg i delegat a Catalunya del Col·legi Oficial de Biòlegs, que exposarà la visió d'aquests professionals, avui tan vinculada als espais d'interès natural. I també intervindran els alcaldes de Cadaqués, el Prat de Llobregat, l'Espluga de Francolí, Palamós, Sort, Torroella de Montgri i Vandellòs. Han estat escollits perquè en els seus territoris incideixen aspectes importants i, alhora, diversos del futur Pla d'Espais; no hi són tots perquè és impossible, ja que els municipis afectats pel futur Pla ultrapassen els quatre-cents. I aquesta taula rodona serà moderada pel senyor Esteve Corominas i Noguera, arquitecte i membre de la Junta de la nostra Societat, el qual molts de vostès saben que va tenir un càrrec important, en aquest territori, dins el Departament de Política Territorial. L'acte serà clos per l'Honorable Senyor Albert Vilalta, conseller de Medi Ambient de la Generalitat.

Expresso ben sincerament l'agraïment de la nostra Societat i de l'Institut d'Estudis Catalans a totes les persones que he indicat, sense les quals aquest acte no s'hauria pogut realitzar i, sobretot, sense les quals aquest acte no tindria el nivell científic que, per la seva preparació i relleu, confiem que assolirà.

Amb això acaba la meva presentació i dono la paraula al senyor Xavier Carceller.